

небажаних запозичень ще від часів кардинала Рішельє, тобто більше трьох сотень років [2].

Оскільки ми є носіями мови, то відповідальні за те, якою вона буде в майбутньому. І якщо ми вперто продовжуватимемо засвоювати випадкові запозичення, то не дамо жодного шансу мові на збереження автентичності.

На закінчення свого короткого аналізу наважуся дати пораду тим, хто таки замислюється, як говорити гарною українською мовою:

Маєш сумніви – знайди синонім. Чим більше синонімів – тим вищий твій рівень. Цим і слід керуватися у своїх намаганнях.

Література

1. Майданчик для перекладів запозичених слів. URL: <https://slovotvir.org.ua> (дата звернення: 30.03.2019)

2. Медведів Андрій. Які чужоземні запозичення потрібні українській мові? URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/15130/1/5_Medvediv_13_16_2012_terminology.pdf (дата звернення: 30.03.2019)

3. Надаймо перевагу українському слову. URL: <https://www.ar25.org/article/nadajmo-perevagu-ukrayinskomu-slovu.html> (дата звернення: 30.03.2019)

ОСОБЛИВОСТІ ПОРІВНЯНЬ У ВІРШОВАНІЙ КАЗЦІ І. ФРАНКА «АБУ-КАСИМОВІ КАПЦІ»

Лупій Н.

Національний університет «Львівська політехніка»

Кафедра прикладної лінгвістики

nadialupij@gmail.com

Науковий керівник – **Микитюк О. Р.**, к. ф. н., доц., доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

На сьогодні дослідження текстів відомих письменників набуло великої популярності. Зазвичай у таких працях розглядають та досліджують індивідуальний стиль письменника на прикладі художніх засобів, неологізмів та порівняльних структур. Об'єктом мого дослідження став маловідомий, проте дуже колоритний твір Івана Франка «Абу-Касимові капці».

Мета статті: дослідити особливості порівнянь віршованої казки «Абу-Касимові капці», класифікувати їх та дослідити їхню неповторність.

Порівняння, подібно до інших засобів художнього уявлення мовлення, не лише конкретизує уявлення про предмет, про який ідеться, а й відображає емоційне ставлення мовця до нього. У результаті зіставлення осіб, характерів, подій з іншими об'єктами порівняння, зображуване конкретизується, стає більш очевидним і виразним. Порівняння відображає світогляд автора, допомагає читачеві сприйняти довоколишню дійсність. Характеристика героїв у будь-якому творі стає більш яскравою саме завдяки порівнянням.

На основі аналізованого матеріалу *суб'єкт порівняння* (те, що порівнюється) та *об'єкт порівняння* (те, з чим порівнюється) покласифіковано за різними лексико-тематичними групами. Наприклад:

1) назви осіб. Для порівняння автор вживає різні назви істот, професій, посад і т. д.: «Ноги тяг, що ледве шлапав, мов за кару *кайданяр*» [1, с. 8] («той, що в *кайданах*»); «Рогляглися, як *магнати*» [1, с. 40] («*вельможа, можновладець, князь*»);

2) назви представників фауни (назви тварин, птахів, морських жителів, а також земноводних): «Вслід за ним біда вже гнала, мов за *жертвою змія!*» [1, с. 21]; «Зав'язать, мов *кицьку в міх*» [1, с. 93];

3) назви реалій світу флори: «Так були латками вкриті, *наче дуб*» [1, с. 8]; «Абу-Касим слів тих слухав, *наче чемерицю нюхав*» [1, с. 109] (був неприємно враженим, приголомшеним чимось);

4) назви предметів і речовин: а) природного походження: «Раптом щось тяжке почули, мов колоду у *матні*» [1, с. 29] («*частина невода у вигляді вузького, довгого мішка, куди потрапляє риба під час ловлення*»); б) штучного походження: «А штанищі, мов *райтак*» [1, с. 5] («*решето з великими дірками*»); «Хап його, мов у *обценьки*» [1, с. 106] («*ручне металеве знаряддя для витягування цвяхів*»);

5) назви природних явищ та стихій: «А біжить, мов на *пожар*» [1, с. 12] («*пожежа*»); «Впали капці рівночасно, мов із неба *лютій грім*» [1, с. 52].

Отже, порівняння не тільки відображають задум та світосприйняття автора, а також відтворюють його походження, місце проживання, а що найголовніше – відображають ментальність українського народу. Це найбільш помітно у порівняннях, пов'язаних з назвами предметів та реалій зі світу флори. Там трапляються такі слова як *райтак* (решето з великими дірками), *скриня* (прикраса української

світлиці, сховок для одягу), *обценьки* (забуте слово, інструмент, який зараз називають «плоскогубцями»), *дуб* (символ могутності, сили).

Українська художня література майорить багатьма прикладами порівнянь та інших літературних тропів. Нам необхідно їх зберегти задля того, щоб наступні покоління змогли збагнути духовне багатство та самобутність нашої української мови.

Література

1. Іван Франко. *Абу-Касимові капці*. Львів : Каменяр, 1977. 118 с.

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ – ВЕЛИКИЙ МАЙСТЕР ХУДОЖНЬОГО СЛОВА

Мазурок А.

Національний університет «Львівська політехніка»

Кафедра прикладної лінгвістики

andymaz18@gmail.com

Науковий керівник – *Микитюк О. Р.*, к. ф. н., доц., доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Повість «Тіні забутих предків» – художній твір, написаний під враженням перебування письменника на Гуцульщині на початку ХХ ст. Це – лебедина пісня, зелена казка гуцульських гір.

Мета роботи: проаналізувати особливості діалектної лексики у творі М. Коцюбинського «Тіні забутих предків».

Зображуючи життя населення, автор мовно передає колорит місцевості, робить це тонко, вміло, із вправністю справжнього майстра, що може стати зразком того, як треба послуговуватися діалектними словами в художньому творі.

У творі письменник використовує багато таких дієслів, як «хтів тікати», «щібав голубці», «кров чюрила», «потолочили ногу», «обую си файно», «кумкали жаби», «йому нічого не оновили», «іздадай мні, миленький», «най що хоче роб'є». Саме такі діалекти доносять нам просту розмовну лексику Гуцульщини.

Надзвичайно цікаво у творі вжито прикметники: *напитий* «п'яний», *роз'юшений злістю* «злий», *файна* «гарна», *богомільні*. Ці діалектизми автор використовує для того, щоб виразити стан, почуття, опис людини.